

31.03.2022

Tuusulan kunta
Helena Sundström
PL 60
04301 Tuusula

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Tuusulan Hyrylän Tykkien työmaan arkeologisesta tutkimuksesta ja valvonnasta

HEL 2022-004627 T 11 03 01

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Tuusulan Hyrylässä sijaitsevan Tykkitie 66:n kohdalta kunnallisteknillisen työmaan kaivutyön yhteydessä löytyneen haudan tutkimuksesta ja jatkotoimenpiteistä kaivun jatkuessa. Työmaa sijaitsee kiinteistössä 858-15-9901-31. Työmaan alueella sijaitsee kaksi muinaismuistolain (295/1963) suojaamaa kiinteää muinaisjäännöstä: Hyrylä Kirkonmäki (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000014741), joka on historiallisen ajan hautapaikka ja Hyrylä Varuskunnankoto (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000014740), joka on ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus. Alueella on voimassa oleva asemakaava nro 3573, joka on tullut voimaan 28.6.2017.

Kiinteät muinaisjäännökset ja alueen tutkimushistoria

Hyrylän Kirkonmäelle rakennettiin ortodoksinen varuskuntakirkko, joka valmistui vuonna 1900. Kirkon ympärillä oli hautausmaa, jonka käyttö päättyi 1920-luvulla. Hautausmaalla ei ollut selkeätä pohjakaavaa, vaan haudat sijoitettiin sopiviin paikkoihin. Hautausmaan toiminnan loppua, hautoja siirrettiin muille hautausmaille vuosina 1922-24 ja 1958-1960.

Kun Tuusulan kunta alkoi suunnitella Rykmentinpuiston asemakaavamuutosta, alueelle tehtiin arkeologinen koekaivaus ja kartoitus 2012. Tutkimuksen teki Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut tutkija Katja Vuoriston johdolla. Kirkonmäelle kaivettiin tuolloin 19 koekuoppaa, joiden pinta-ala oli yhteensä 26,6 m². Koekuopat sijoituivat Tykkien

31.03.2022

eteläpuoliselle alueelle. Kirkonmäen hautausmaan ja kirkon paikan käsittevästä kiinteästä muinaisjäännöksestä ei vuoden 2012 tutkimuksissa löydetty mitään merkkejä. Katsottiin kuitenkin mahdolliseksi, että kerrostalojen välissä olevilla alueilla saattaisi olla yksittäisiä hautoja. Varuskunnankodon muinaisjäännösalueelta ei löydetty hautauksia. Varuskunnankodon ensimmäisen maailmansodan aikaiset linnoitteet karotettiin.

Tutkimustulosten perusteella Museovirasto antoi 7.12.2016 Tuusulan kunnalle lausunnon (MV/329/05.02.00/2016) jossa todettiin, ettei alueella ole syytä edellyttää laajempia ja tarkempia tutkimuksia eikä Museovirastolla ollut huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta asemakaavan muutokseen. Muinaisjäännösalueita ei merkitty asemakaavaan mutta ne jäivät kuitenkin Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin voimassa olevina kiinteinä muinaisjäännöksinä.

Hautalöytö keväällä 2022

Tykkien suuntaisesti edenneeltä kunnallistekniseltä kaivutyömaalta löytyi 22.3.2022 konekaivun yhteydessä hauta, joka sijaitsee muutama metrin päässä kiinteän muinaisjäännöksen Hyrylä Kirkonmäki alueen itäisestä rajasta. Kaivu keskeytettiin ja paikan tarkasti seuraavana aamuna Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon tutkija, arkeologi John Lagerstedt. Tarkastuksessa havaittiin ruumisarkussa oleva vainaja. Konekaivun yhteydessä arkun kansi ja haudan itäpää olivat vaurioituneet. Näkyvissä oli vainajan lantion ja raajojen luita sekä tekstiileitä ja mahdollisesti jalkineiden kappaleita. Tarkastuksen jälkeen hauta sekä kaivun yhteydessä nostetut arkun jäännökset peitettiin maarakennuspeitteillä. Koska kunnallisteknillistä kaivantoa oli tarkoitus jatkaa lännen suuntaan kiinteän muinaisjäännöksen alueelle, työmaan toiminta keskeytettiin.

Tutkimustarve

Koska hautalöydön myötä muinaisjäännösalueen suojelun tilanteessa on tullut muutos, on hauta tutkittava ja dokumentoitava arkeologisilla menetelmillä. Työmaan kaivua voidaan jatkaa arkeologin valvonnassa. Mikäli työmaan kaivun yhteydessä löytyy lisää hautoja, ne tutkitaan valvonnan yhteydessä, joka saattaa aiheuttaa keskeytyksiä työmaan toimintaan. Arkeologiset tutkimukset on tehtävä Museoviraston määrittelmien laatuvaatimusten ja ”Historiallisen ajan hautapaikat ja arkeologinen kulttuuriperintö –tietoaaineisto 2021” –ohjeen mukaisesti. Kent-

31.03.2022

tätutkimukset, jälkityöt ja löytöaineiston analyysit teetetään arkeologisia kenttätöitä suorittavalla konsultilla. Tutkimuskustannuksista vastaa rakennushankkeen teettjä. Alueelta löytyvien vainajien jäännösten uudelleen hautaamisesta toiseen paikkaan on pyydettävä lupa Itä-Suomen aluehallintovirastolta. Kenttätöön tekijä ja tilaaja sopivat keskenään siitä, kumpi hakee luvan. Ennen luvan hakemista on perusteltua sopia paikkakunnan seurakuntien kanssa siitä, mikä niistä toimittaa uudelleen hautaamisen. Samalla sovitaan hautaamisen tavasta ja paikasta.

Ohjeet arkeologisen tutkimuksen tilaamiseen ja lista arkeologisia kenttätöitä tekevästä toimijoista löytyvät Museoviraston verkkosivuilta osoitteesta: <https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>

Lisätiedot

John Lagerstedt, tutkija, puhelin: 310 28328
john.lagerstedt(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto
Tuusulan kunta / Jussi Pesonen
Tuusulan kunta / Anne Olkkola
Tuusulan kunta

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

4 (4)

31.03.2022

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
fi0680001200062637
Alv.nro
fi02012566